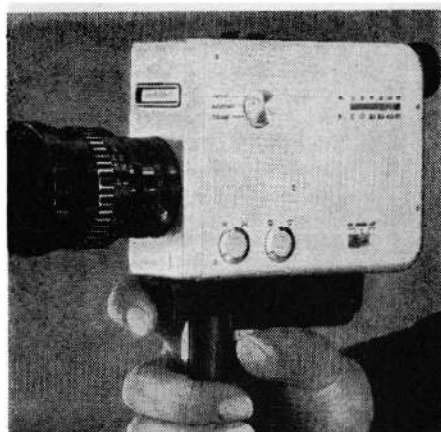

Bjarne Frederiksen
prøver:

2 super-8 og 2 single-8 smalfilms- optagere

Det er let at smalfilme – i hvert fald ifølge brochurer og annoncer – men det er så sandelig ikke let at være eventuel kamerakøber i dag. Der findes kameraer lige fra omkring 150 kr. til langt over 3.000. De findes udstyret med de mest forskelligartede finesser – mere eller mindre ukendte – og endelig er der tre, ja faktisk fire formater at vælge imellem. For blandt andet at hjælpe sådanne tvivlrådige lidt på gled, har vi valgt denne gang at gennemgå hele fire kameraer – alle fra det mellemste og lidt dyrere prisleje, kameraer der ligner hinanden, men alligevel er forskellige på afgørende punkter – to til super-8 formatet og to til det ret nye single-8 format. Vi håber, den kommende køber vil have glæde af gennemgangen, og at også gamle smalfilmere vil finde det interessant at se, hvad der findes på!

NIZO S 8 L

Vejledende pris: kr. 1950,-

Til de mere bemærkelsesværdige kameraer hører så afgjort den nye Nizo-serie, der omfatter to nærtbeslægtede apparater og en enklere »lillebroder«.

Både med hensyn til udseende og teknik er de alle tre så nøjterne og stringente, at det næsten er opsigtsvækkende. Huset er i matpoleret metal, absolut firkantet uden dikkedarer men alligevel med dimensioner, der både gør det taltalende for øjet og nemt at holde på.

Håndgrebet, der er af kunststof, kan svinges op bag kamerahuset, når det ikke er i brug, og det rummer, som det er almindeligt, de fire 1,5 V batterier til motorene.

Med behørig skelen til tegnebogen er der, for de to dyre modeller vedkommende, valgmulighed mellem to typer varioobjektiver af det kendte og skattede Schneiderfabrikat. Det ene har brændviddeområde fra 8 til 40 mm, og det andet – det dyreste – har området 7 til 56 mm. Typebetegnelsen på kameraet bliver da henholdsvis S8L og S8T. Begge objektiver har lysstyrke 1:1,8 og styres elektrisk ved hjælp af to, særdeles hensigtsmæssigt anbragte trykknapper oven på kameraet. Hele området køres igennem på seks-otte sekunder. Zoomning kan også foregå manuelt, men ikke under optagelse – dertil er betjeningsgrebet for kort og hele mekanikken for stram.

Belysningsautomatikken har strålegangsmåling med fotomodstand, der forsynes fra et 1,3 V kviksølvbatteri, anbragt under håndgrebet. Der er mulighed for manuel blænde-kontrol, og det hele styres ved hjælp af en lille, letgående trestillings omskifter øverst til venstre på huset. Den tredje stilling fungerer som batterikontrol sammen med lysmålerens instrument. Blænden kan ikke luk-

kes totalt, så når det opgives, at man kan foretage op- og nedblændiner, skal det tages med et vist forbehold, i hvert fald ved optagelser i bare nogenlunde stærkt lys. Måleområdet er det sædvanlige for super-8 kameraer, og automatikken virker hurtigt og præcist uden tendens til »overshoot«.

Søgeren arbejder foran den roterende blænde og giver et ret lysstærkt, men ejendommeligt diffust billede. Afstandsmåling og indstilling sker ved simpelthen at stille søgerbilledet skarpt, men da det er et »luftbillede« kunne en mere veldefineret indikering måske være ønskelig. Ved middelfaststand og på lang brændvidde kan man faktisk dreje objektivets afstandsring en kvart omgang uden mærkbar forandring i søgerbilledet. Som det er tilfældet med mange moderne kameraer er det påkrævet at holde øjet ret nøjagtigt i den optiske akse for at undgå »black-out«. Foroven i søgerbilledet advarer en rød lampe ved filmudløb, eller når der ikke er film i apparatet. Foruden findes blændeskalaen med alle blænder angivet med tal. Skalaen har desuden på vanlig vis indikering for under- og overeksponering. Det er også på denne optager lidt vanskeligt at betragte både skala og objektiv på en gang. Som før nævnt har skalaen samtidigt funktion som batterikontrol, der dog ikke omfatter batteriet til lysmåleren.

Okkularer har korrektionsmulighed – der desværre ikke er låsbar – og er på kanten beklædt med gummi. Mange vil dog nok savne et egentlig gummi-øjestykke.

De øvrige betjeningsknapper er alle af en funktionel og lidet pladsoptagende udformning og er alle anbragt på kamerahusets venstre side. Der er først en hastigheds-omskifter, koblet til lysmåleren og med billedfrekvenserne 18 og 24. Desuden er der en omskifter for dagslys/kunstlysoptagelse og endelig en on/off-knap, der i låset stilling afbryder for al strøm.

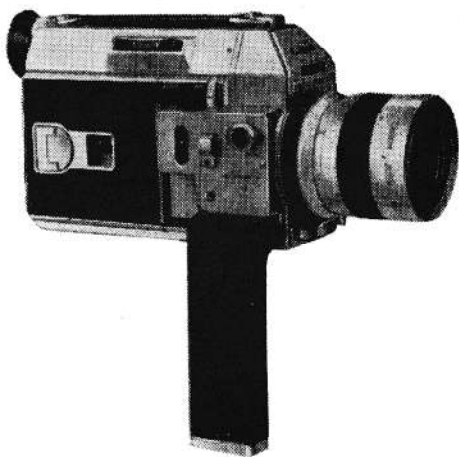
Også filmtælleren finder man på denne side. Den har skikkelse som et moderne bilspeedometer, altså en aflang skala med viseren vandrende mellem en meter-inddeling foroven og fodinddeling foruden. Den har selvfølgelig automatisk nulstilling – som før sagt lidt upraktisk ved bytte af delvist eksponerede kassetter.

Adgang til magasinet sker gennem kamerahusets bagvæg, hvor dækslet, der kan svinges ned, har snaplåsenummering. Kassetten går nemt og bekvemt på plads, men den lille åbning kan jo ikke undgå at besværliggøre rengøring og inspektion af billedvinduet og filmkanal.

I husets højre side er der en røde, igen hvilken man kan aflæse den på kassetten trykte filmtype. På denne side findes endelig to trådudløserbøsninger – en for enkeltbillede og en for normal optagelse.

Bortset fra småanglerne – som vi jo ikke kan undgå at komme ind på – er der kun lovord tilbage for denne optager. Den er ydedygtig, let betjent og i en lækker forarbejdning – et »enkelt, kompliceret« kamera, som det er sagt i et amerikansk tidsskrift.

Ekstraudstyret omfatter blandt andet taske af nappaskind, vidvinkelforsats (gælder kun den »lille« model), solblænde, næroptagelseslinser og diverse filtre.

CANON SUPER-8 AUTO ZOOM 814

Vejledende pris: kr. 1980,-. Kuffert: kr. 162,-.

Til Canons super-8 familien er der nu føjet endnu et medlem – den helt nyt Auto Zoom 814. Som de andre Canon'er er det et ret stort og ret tungt kamera, men i en meget gedigen og solid udførelse. Vægten er iøvrigt kun en fordel – og specielt her, hvor den er rigtigt fordelt. Huset er helt i metal og er på siderne beklædt med kunstlæder. Håndgrebet er hængslet og kan svinges op på siden af optageren. I udklappet stilling er det sikret af en kraftig låseanordning.

Det lysstærke Canon Zoom objektiv (f:1,4) har brændvidderegulering mellem 7,5 og 60 mm, hvilket giver et zoomforhold på 1:8, vist nok det største, der endnu er set på en 8 mm optager. Objektivet har 18 linser i 13 grupper, hvoraf de seks er fremstillet af et helt nyt optisk glas, der skulle bidrage til den meget fine randskarphed og gode kontrast. Brændviddereguleringen er motoriseret og styres af en tangentomskifter, anbragt så den kan betjenes med venstre hånds fingre ved normalt greb på optageren. Der er ca. 8 sek. køretid fra den ene yderstilling til den anden.

Søgeren er af reflektstypen, flimmerfri og dejligt lysstærk. Afstandsmåleren består af et cirkulært mikropriismeraster, der ses midt i søgerbilledet; men det giver ikke, synes vi, en virkelig veldefineret skarphedsindikering. I søgeren findes desuden blænder-skala med advarsel for over- og undereksponering, signal for film Slut (skalaen skifter farve!) samt for totalt lukket blænde. Øjet skal holdes ret nøjagtigt i den optiske akse, af hvilken grund det er lidt vanskeligt at se både blændeskala og motiv på en gang, hvad der måske nok kunne være ønskeligt. Okkularret er indstilleligt og kan lukkes med henblik på stativoptagelser.

TTL-lysmåleren med CdS-celle er hurtig og nøjagtig, og dens måleområde går, ifølge de tekniske specifikationer, fra 250 ASA f:1,4 ved 12 billeder/sek. til 16 ASA f:22 ved 24 billeder/sek. Drivkraften består af to, 1,3 V kviksølvbatterier, anbragt under skruelåg i optagerens venstre side. Blænden kan styres manuelt og kan lukkes totalt både ved manuel og automatisk drift. Som for alle blændere af denne type gælder det, at der kræves gråfilter ved optagelser i stærkt lys,

hvis der skal laves ordentlige op- og nedtoninger.

Som det eneste betjeningsorgan på husets venstre side finder man hastighedsomskifteren, der giver valg mellem tre hastigheder: 12, 18 og 24 billeder/sek. Omskifteren er koblet til belysningsmåleren, og der kan således skiftes billedfrekvens under optagelse.

På venstre side findes også en lille rude, gennem hvilken man kan se en roterende skive med en hvid prik. Arrangementet skal tjene til kontrol af rigtig filmtransport, men værdien af det er lidt tvivlsom, da skiven også kører rundt med tomt kamera!

Dækslet til magasinet, der til en forandring sidder på højre side, er drejet »om hjørnet«, således at der er adgang til magasinet både fra siden og bagfra, når dækslet svinges op – og det gør det naturligvis ekstra let at indsætte kassetten. I dækslet er der endnu en rude, så man kan se, hvilken type film, der er i apparatet. I dækslets bagside-del sidder filmtælleren, der er af urtypen med inddeling i fod. Denne anbringelse er meget praktisk, da man jo kan aflæse tælleren næsten uden at flytte øjet fra okkularret. Om magasinet er der ikke meget at sige. Det ligner alle andre super-8 magasiner og er, som det er tilfældet med næsten alle super-8 kameraer, i en betydeligt bedre udførelse, end man er vant til fra standard-8 kameraer – men det er vel også nødvendigt for at sikre ordentlig funktion i forbindelse med kassette-systemet.

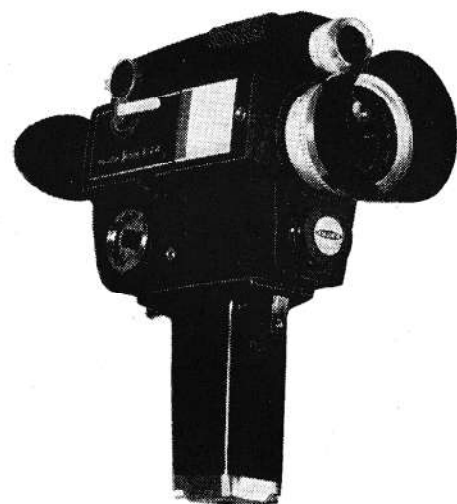
Kameraet drives af fire »Penlight«-batterier, der anbringes i håndgrebet. Batterikontrollens testknap sidder i en fordybning i bundpladen, og det tilhørende instrument er anbragt ved siden af hastighedsomskifteren. Kontrollen gælder kun motorbatterierne.

Anbragt i et tæt bundt på kameraets højre side finder man alle øvrige betjeningsknapper. Omskifteren for manuel/automatisk blænde kontrol samt den dertil hørende blændeknap sidder øverst, så de kan betjenes på samme måde som zoom-kontrollen – nemt og praktisk ved op- og nedtoninger. Under disse to knapper har vi funktionsomskifteren, der har tre stillinger. En, hvor optageren er låset og strømmen afbrudt, en for normal optagelse og en for fjernudløsning. Ved siden af funktionsomskifteren sidder udløseknappen for håndgrebet og omskifteren for dagslys/kunstlysoptagelse. Lige under denne gruppe knapper finder man trådudløsergevind til enkeltoptagelser.

Optageknappen er anbragt under objektivet og er, af hensyn til den normalt trådudløserbøsning, rykket lige langt nok til venstre til bekvem betjening med højre hånds pegefingre. Kunne man mon ikke have anbragt trådudløsergevindet til venstre i stedet for? Kontinuerligt løb kan fås både med trådudløser og med optageknappen i forbindelse med funktionsomskifteren.

Af tilbehøret kan nævnes modlysblande, forsatslinser, diverse filtre, fjernudløser samt tekstapparat.

814 er således et apparat med mange muligheder, robust og let at betjene. Det eneste man egentlig savner på denne optager er tilbagespolingsmulighed – og det kan man jo ikke laste Canon for!

FUJICA SINGLE-8 Z2

Vejledende pris: kr. 1185,- incl. håndrem og etui.

Z2 er et lille, kompakt apparat, elektrisk drevet og indrettet til det af Fuji udviklede single-8 format. Kamerahus og det aftagelige håndgreb er af henholdsvis letmetall og kunststof, og det hele fremtræder pæner og mere gennemført, end hvad man ellers ofte ser.

Håndgrebet, der let sættes på plads ved hjælp af et særligt snaplås-arrangement, rummer de fire 1,5 V batterier til drivmotoren, batterikontrol for disse samt udløserknap med gevind for trådudløser. Håndgrebet er aftageligt, da det også anvendes sammen med fjernudløserkablet.

Kameraet har automatisk blænde kontrol med CdS-måler, der har »øjet« anbragt over objektivet. Måleren drives af et 2,6 V kviksølvbatteri, der anbringes i et lille rum på kamerahusets overside. Der er ingen kontrolmulighed for dette batteri. Lysmåleren kan afblændes i to trin – til mod- og sidelysoptagelser og til anvendelse sammen med sektorblandingen i meget stærkt lys. Måleområdet, der vist nok bliver standard for single-8 kameraer, går fra 16 til 400 ASA.

Objektivet kaldes Fujinon Zoom, har lysstyrke 1:1,8 og brændvidderegulering mellem 8,5 og 34 mm. Kontrol af brændvidden foregår ved hjælp af en aflang rulleknap, anbragt i kamerahusets ene overkant. Den anvendte brændvidde kan aflæses i en lille rude i husets venstre side, udfør objektivet. En god og letløbende konstruktion, der er nem at betjene, når kameraet holdes i det klassiske greb med venstre hånd oven på huset. Der kan iøvrigt, som ekstra udstyr

fås en særlig motor-zoom enhed, der fastgøres på siden af apparatet.

Refleks søgeren er flimmerfri og af god lysstyrke og er forsynet med snitbilledafstandsmåler, der dog synes vanskelig at aflæse helt nøjagtigt. Objektivets afstandsring er imidlertid forsynet med tre »klik«, et ved ∞ , et ved 5 m og et ved 1,5 m. Fuji kalder det »Zone Focusing«, og det kan være en god hjælp til hurtig afstandsindstilling. Blændeværdien kan aflæses i søgerbilledets overkant, hvor også evt. over- og undereksponering angives ved hjælp af røde advarsmærker. Søgerokkularret har korrektionsmulighed, og der fås – som ekstraudstyr – et gummijestykke hertil. Burde det egentlig ikke være standardudstyr?

På kameraets venstre side findes en firestillings omskifter. Den har låseposition, hvor motor- og lysmålerbatterier er afbrudt, en position for normal kørsel, og så enkeltbilledudløsning og en for fjernudløsning.

Som noget særligt har kameraet »rigtig« sektorblænde til brug ved op- og nedtoning og ved overblænding – og så altså ved optagelser i meget stærkt lys. Betjeningsknap hertil er anbragt lige over funktionsomskifteren. Til helt jævne op- og nedblændinger synes knappen at være lovlig lille, og man savner faktisk en eller anden form for udklappelig arm.

Tilbagespoling, der jo er mulig med single-8 formatet, sker ved hjælp af et håndsving, der har den før efterlyste arm, samt en trykknop der frigør trykskinnen. Armen fældes ned i et lille hulrum i huset, når den ikke er i brug.

Filmtælleren er meget praktisk anbragt lige under tilbagespolingshåndtaget. Den er udformet som et ur, hvor den drejelige skive angiver forbrugt filmmængde i fod og meter, og hvor en viser tæller enkeltbilleder. Trods automatisk nulstilling er tælleren alligevel, takket være et system af prikker i tællerens periferi, anvendelig også ved udveksling af delvist eksponerede kassetter.

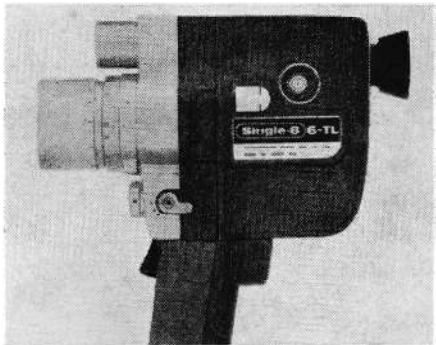
Filmmagasinet med filmkanal, føler for filmhastighed og øvrige mekanik giver indtryk af præcision og omhyggelighed, og den lille, fiks kassette glider let og ubesværet på plads. Gennem en lille rude i magasinlåget kan kassettenavet iagttages, hvormed man får kontrol for korrekt filmtransport.

Værket har iøvrigt to hastigheder: 18 og 24 billeder/sek., og omskifteren hertil er anbragt på fronten under objektivet. Ved begge hastigheder har apparatet en jævn og lydsvag gang.

Prøveoptagelser på dagslysfilm gav gode billeder med meget fin farvegengivelse. Ved bratte overgange fra meget lyse til meget mørke motiver – og omvendt – er måleren en smule trægt. Det er nu uden særlig betydning og kan endda være en fordel ved normale optagelser.

Alt i alt er Z2 »en lækker, lille sag«. Bli-ver de sådan ved, japanerne, kommer vi sikkert til at høre mere til single-8 – meget mere.

Med kameraet følger en udførlig og letfattelig brugsvejledning, hvori man også finder en gennemarbejdet dybdeskarphedstabel. Blandt ekstraudstyret finder man konversionsfiltre, fjernbetjeningskabel og nær-optagelseslinser.

KONICA 6-TL

Vejledende pris: kr. 1495,-. Kuffert: kr. 75,-

Konica 6-TL er blandt de første kameraer, bortset fra Fujica'erne, der anvender det tiltalende nye single-8 format. Det er derfor med en vis spænding, man tager dette apparat i nærmere øjesyn. TL-6 minder på mange punkter om sin Fujica-slægtning, men der er dog visse afgørende forskelle.

Kamerahus og håndtag er sammenbyggede, og det hele er – med en enkelt undtagelse – udført i letmetal i en lækker, sort lakering. Undtagelsen gælder forsiden af håndtaget, der er af kunststof, måske af hensyn til det ret store slid der kan forekomme her. Husets sider er desuden på de mest udsatte steder forsynet med kunstlæder.

Håndgrebet rummer både de fire 1,5 V batterier til motorer samt et 2,6 V kviksølvbatteri til belysningsmåleren.

På husets venstre side findes kun et enkelt betjeningsgreb, nemlig en omskifter med tre stillinger. En låsestilling hvor udløseren er sikret og al strøm afbrudt, en stilling for normal optagelse og en stilling for kontinuerligt løb. I midten af omskifteren er der gevind for trådudløser til enkeltbilledeksponering.

I lågen til magasinet findes en lille inspektionsrude, der tillader kontrol af korrekt filmtransport og aflæsning af den på kassetten stemplede filmhastighed.

På højre side har vi øverst en aflang tangentomskifter, der kontrollerer det meget letløbende og lydsvage motorzoom-arrangement. Herunder og midt på huset er filmtælleren anbragt. Denne består dels af en urskive, der tæller op til 36 enkeltbilleder, dels en rude i hvilken anvendt mængde film kan aflæses i fod. Nogle vil måske savne en meter-inddeling? Tælleren har automatisk nulstilling, hvilket kan være en ulempe, hvis man ønsker at udveksle delvist eksponerede kassetter.

Foran tælleren sidder batterikontrollen i gængs udførelse med trykknop og miniaturreinstrument med et rødt og et grønt felt. Kontrollen omfatter kun motorbatterierne.

Endelig sidder forrest en let betjent omskifter, der giver valg mellem hastighederne 12, 18 og 24 billeder i sekundet.

På fronten – under objektivet – har vi så den sidste betjeningsknap, en omskifter med fire stillinger. I den første har man automatisk eksponeringskontrol, i den anden kan blænden styres manuelt, og denne funktion slutter i stilling tre, hvor blænden er helt lukket. Den sidste stilling giver no-

get så sjældent set som motorisk tilbagespoling med automatisk totallukket blænde. Det er en virkelig fiks og nem løsning – betjeningsmæssigt set.

Refleks søgeren giver et flimmerfrit, ret lysstærkt billede med størrelsesforholdet 1:1 ved 25 mm brændvidde. Søgeren er forsynet med snitbilledafstandsmåler, udformet som en cirkulær plet i søgerbilledets midte. Forskydningen ved ukorrekt afstandsindstilling er ikke stor, og det vil derfor sikkert kræve nogen øvelse at kunne anvende denne form for indstilling rigtigt. I søgerens overkant er der indkøring for anvendte blænde samt advarsel for over- og undereksponering. Skalaen har talværdierne 2, 4, 8 og 16, og de mellemliggende blændeværdier er angivet med streger. Hele arrangementet er tydeligt og let aflæseligt. Okkularret har korrektionsmulighed og kan ved en enkelt drejning lukkes, hvilket kan have betydning ved stativoptagelser, hvor man ikke har øjet ved okkularret, og hvor der således er mulighed for, at lys kan slippe ind.

Varioobjektivet er et V-Hexanon med lysstyrke 1:1,8 og brændvidderegulering mellem 8 og 48 mm.

Lysmåleren er af CdS-typen og »ser« ud gennem objektivet. Følsomhedsområdet går fra 16 til 400 ASA, og indstilling foregår automatisk ved hjælp af en føler i magasinet. Kviksølvbatteriet – Mallory TR-112R eller tilsvarende – skulle række til et år eller mere, forudsat at man husker at afbryde, når måleren ikke er i brug.

Magasinet udførelse er jo næsten udelukkende betinget af kassetten og rummer ingen overraskelser. Trykskinnen er ikke udtagelig, hvilket gør det meget vanskeligt at foretage en nøjere inspektion og rengøring af billedvinduet. De »ædlere« dele er ellers af nydelig forarbejdning, og anbringelse af kassetten går som en leg. Bemærkelsesværdigt er det iøvrigt, at griberen arbejder over billedvinduet og således skubber filmen frem. Det lyder tosset, men funktionen er upåklagelig.

Efter en første tilvænnning – der er jo mange knapper at holde styr på – er kameraet behageligt at arbejde med. Det ligger godt i hånden – selv om det måske er lovlig let – og alle betjeningsgreb sidder hensigtsmæssigt. En enkelt undtagelse er den manuelle blændekontrol, hvis anbringelse nødvendigvis gør, at man ved op- og nedtoning er nødt til at give slip på kameraet med venstre hånd.

Prøveoptagelser på Fuji dagslysfilm viste gode, velekspnede billeder med god billedstand og fine farver. Overblændinger og op- og nedtoninger lykkes fint – på stativ – men i skarpt lys vil det være nødvendigt at anvende gråfilter, da det til rådighed værende blændemåle til disse effekter ellers bliver for lille.

Af ekstraudstyr skal nævnes modlysblænde, to forskellige typer gummijestykker til okkularret, diverse filtre, nærbilledforsats og fjernudløsningskabel.

Og sidst, men ikke mindst skal nævnes den meget lækre kuffert. Den har form nærmest som en lille rejsemaskinekasse, er foret med rødt fløj og har god plads til kamera med alt muligt ekstraudstyr. Det er sager!